

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 01 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarohle:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumeră și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se inapoiază

Un număr costă 5 eruceri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

PROCESUL MEMORANDULUI.

SFÎRȘITUL...

După o desbatere de TREI SĂPTĂMÂNI, azi în 13/25 Maiu la orele 5 tribunalul din CLUJ a pronunțat

în numele Maiestății Sale Monarchului nostru

următoarea sentență:

1. Dr. Ioan Rațiu	osândit la 2 ani,	8. Dr. Teodor Mihali	osândit la 2 ani și 6 luni,
2. George Pop de Basesci	„ la 1 an,	9. Aurel Suciuc	„ la 1 an și 6 luni,
3. Dr. Vasile Lucaciu	„ la 5 ani,	10. Mihail Veliciu	„ la 2 ani,
4. Dimitriu Comșa	„ la 3 ani,	11. Rubin Pațița	„ la 2 ani și 6 luni,
5. Dr. Daniil P. Barcianu	„ la 2 ani și 6 luni,	12. Gerasim Domide	„ la 2 ani și 6 luni,
6. Nicolae Cristea	„ la 8 luni,	13. Dionisiu Roman	„ la 8 luni,
7. Iuliu Coroian	„ la 2 ani și 8 luni,	14. Patriciu Barbu	„ la 2 luni,

toți la închisoare de stat

și solidar la purtarea cheltuielilor în sumă de 3238 florini valuta austriacă, și publicarea sentinței în 13 zile.

Au fost achitați:

1. Nicolae Roman	3. Ioan Muntean
2. Ioan Duma	4. Vicarul Vasile Rațiu

Toți acușatii au primit cu bărbăție osândă.

Venind în fruntea convoiului, Părintele LUCACIU făcea impresia unui erou din vremurile antice: venia zimbind.

Doamna Lucaciu i-a zis, de asemenea senină, următoarele: „Te sărut, dragul meu, și te salut, că pe tine te-au învrednicit mai mult!”

Domnul Dr. RAȚIU venia cu fruntea ridicată.

Au intrat cu toții în hotel presărându-li-se calea cu flori.

Singur Badea GEORGE (POP de BĂSEȘTI) a plâns: pentru-că — zicea — l-au batjocorit, dându-i pedeapsă mai puțină decât celorlalți tovarăși ai sei.

Am plâns și noi tinerimea: de bucurie, că avem între noi bătrâni cu atâta inimă și curagiu....

Procesul s'a sfârșit deci.

Urmează vremurile de jertfă mare, de muncă uriașă, de luptă cum n'a mai fost.

Ziua de azi, tăria cu care toți Românii au primit verdictul, este cea mai mare chezășie, că

Avem să învingem!

Pertractarea.

(Sfârșit.)

Ziua a șeptesprezecea.

Cluj, 25 Maiu n. 1894.

Scrim aceste rânduri sub impresiunea celui mai mare și mai suprem moment în procesul Memorandului. Le scriem în ziua judecării, când inimile noastre pătrunse în adâncul lor de marea și sfânta cauză a poporului român prigonit de veacuri, sânt peste miseriile zilnice și așteaptă cu cea mai perfectă liniște osânda ce o va pronunța intoleranța națională și destrăbălutul șovinism al contrariilor nostri politici.

O mișcare neobicinuită s'a văzut astăzi înaintea ređutei, care 17 zile de-ardul a răsunat de acusele unora și de conștiința apărare a altora.

Încă pe la 7 ore dimineața publicul curgea spre sala de pertractare. Întrarea ređutei dinspre stradă avea pază îndoită. Când au sunat orele 8, o mare mulțime de Români, bărbați și femei voiau să intre pe porțile ređutei. Îne se putea oare ca șovinismul și despotismul să nu-și arete colții, tocmai în această zi? **Damele române**, — soțiile acusaților, — au fost respinse cu brutalitate și nu li-s'a dat intrare.

Nu s'a dat intrare nici chiar acelor domni, care aveau bilete în toată regula, ba a fost respins chiar și corespondentul unei foiri române, care numai după 1/2 oră a putut intra.

Urcând scările în coridorul ređutei se desfășura înaintea privitorilor o privilegiată revoltătoare. *Doisprezece gendarmi cu baioneta trasă și în ținută marțială stăteau la intrările salei de pertractare.*

Un străin, care n'ar fi știut ce se petrece aici, și-ar fi făcut de sigur închipuirea că păzesc niște rebeli.

Curând sala de pertractare era înțesată literalmente de public român și maghiar.

Galeriile erau cu desăvârșire goale, căci intrările lor erau închise încă de alaltăieri.

Ședința s'a deschis la orele 8 și 25 m. Președintele deschizând ședința, face reasumatul întregii pertractări de până acum, apoi ce-țește întrebările puse juraților și la orele 10 președintele întorcându-se către jurați, le atrage atențiunea asupra marelui însemnătăți a cauzei care li-se dă spre judecată. În sfârșit predă actele pertractării juratului báro Feizlitsch și provoacă jurul să se retragă pentru aducerea verdictului, ear' comisariul de poliție Fáy, îi dă ordin să pună câte 2 străji, la toate intrările salei de pertractare, ca jurații să nu poată veni în atingere cu publicul și să poată lucra neconturbați.

Președintele ridică apoi ședința până la orele 12 și provoacă publicul să părăsească sala. La ora 1 și 15 m. tribunalul reîntră și ședința se deschide.

Sala e îndesuită de public, galeriile însă goale. Toți așteaptă cu mare încordare verdictul. Peste 5 minute jurații își ocupă locurile, ear' unul dintre ei (Dr. Werner Dezső) cetește următorul verdict:

La întrebarea 1. *Dacă sânt convinși jurații în conștiință că pasagele înscrinate în Memorand cuprind oare atacarea puterii obligatoare a legii, și dacă prin aceasta s'a comis delictul de agitațiune?* Răsp. 12 da.

2. *Conlucrat-a Dr. I. Rațiu la răspândirea Memorandului?* Răsp.: 10 da, 2 nu.

2. *Vinovat e Dr. I. Rațiu de delictul cuprins în §. 173 al codicelui penal comis pe calea tipăririi și răspândirii?* 10 da, 2 nu.

4. *Conlucrat-a G. Pop de Basesci la răspândire?* Răsp.: 12 da.

5. *Vinovat este?* Răsp.: 12 da.

6. *Conlucrat-a Vasile Lucațiu?* Răsp.: 12 da.

7. *Vinovat este?* Răsp.: 11 da, 1 nu.

8. *Conlucrat-a D. Comșa?* Răsp.: 12 da.

9. *Vinovat este?* Răsp.: 12 da.

10. *Conlucrat-a D. P. Barciuanu?* Răsp.: 12 da.

11. *Vinovat este?* Răsp.: 11 da, 1 nu.

12. *Conlucrat-a N. Cristea?* Răsp.: 12 da.

13. *Vinovat este?* Răsp.: 10 da, 2 nu.

14. *Conlucrat-a Iul. Coroian?* Răsp.: 12 da.

15. *Vinovat este?* Răsp.: 11 da, 1 nu.

16. *Conlucrat-a Patriciu Barbu?* Răsp.: 11 da, 1 nu.

17. *Vinovat este?* Răsp.: 10 da, 2 nu.

18. *Conlucrat-a T. Mihali?* Răsp.: 12 da.

19. *Vinovat este?* Răsp.: 12 da.

20. *Conlucrat-a A. Suciț?* Răsp.: 8 da, 1 nu.

21. *Vinovat este?* Răsp.: 8 da, 4 nu.

22. *Conlucrat-a Mih. Veliciu?* Răsp.: 12 da.

23. *Vinovat este?* Răsp.: 12 da.

24. *Conlucrat-a Rubin Patia?* Răsp.: 12 da.

25. *Vinovat este?* Răsp.: 12 da.

26. *Conlucrat-a B. Rațiu?* Răsp.: 7 da, 5 nu.

27. *Vinovat este?* 4 da 8 nu.

28. *Conlucrat-a G. Domide?* Răsp.: 12 da.

29. *Vinovat este?* Răsp.: 12 da.

30. *Conlucrat-a N. Roman?* Răsp.: 8 da, 4 nu.

31. *Vinovat este?* Răsp.: 3 da, 9 nu.

32. *Conlucrat-a Ioan Muntean?* Răsp.: 7 da, 5 nu.

33. *Vinovat este?* Răsp.: 1 da, 11 nu.

34. *Conlucrat-a Dion. Roman?* Răsp.: 11 da, 1 nu.

35. *Vinovat este?* Răsp.: 7 da, 5 nu.

36. *Conlucrat-a Ioan Duma?* Răsp.: 4 da, 8 nu.

37. *Vinovat este?* Răsp.: 1 da, 11 nu.

Pe baza verdictului adus, președintele anunță că B. Rațiu, vicarul Făgărașului, N. Roman, Ioan Muntean și Ioan Duma se declară și din partea tribunalului de achitați. Președintele roagă apoi pe procuror să-și facă propunerea de pedeapsă față cu acușaii declarați de vinovați. Procurorul zice, că afară de P. Barbu și Dionisie Roman, care au făcut răspândirea în măsură mai mică nu vede față cu ceialalți acușaii motive ușurătoare, și roagă tribunalul ca să stabilească pedeapsa pentru ei mai sus de măsura mijlocie, ear' față de dl Barbu și Dionisie Roman mai jos cu măsura mijlocie. Mai departe sentența ajunsă la valoarea de drept se o publice acușaii pe speșele lor în ziarele: „Tribuna“, „Gazeta Transilvâniei“, „Dreptatea“, „Foia Poporului“, „Telegraful Român“, (în limba română) apoi în „Kolozsvár“, „Ellenzék“, „Erdélyi Híradó“, „Budapesti Hírlap“, „Magyar Hírlap“, „Pester Lloyd“ și „Pesti Napló“. În sfârșit acușaii să fie condamnați la suportarea șpeler.

Notarul Balázs Elemér dă cetire șpeler stabilite în sumă de 3238 florini și 63 cr.

După acestea președintele anunță, că tribunalul va publica sentența la orele 4 1/2 d. am., ear' până atunci ședința se suspendă la orele 2 și 10 minute.

Sentența.

La orele 4 1/2 ședința se deschide de către președintele, de față fiind toți acușaii și o mare mulțime de public, pe care sala de pertractare abia îl putea cuprinde.

Momentul acesta mare, nespuse de mare lăntuia inimile și sufletele tuturor. Pe fețele acușaiilor se reogîndă seninătatea sufletului, conștiința perfectă nevinovății și bărbăția și liniștea inimii, singura călăuză în momentele mari și hotărâtoare ale vieții noastre.

Ear' noi care îi privim stăpâniți am fost de un singur gând, de o singură simțire și de nestrămutată convingere, că mare, dreptă și sfântă este cauza pentru care ei vor să se jertfească.

Fiind la orele 4 și 35 minute, președintele publică „sentența“, că pe baza verdictului curții cu jurați, tribunalul din Cluj anunță în numele Maiestății Sale Monarhului osânda ce se vede pe pagina primă.

Drept momente agravante pentru toți acușaii tribunalul a considerat cultura și poziția socială, ear' în special pentru al Dr. I. Rațiu calitatea sa de president al comitetului național, în care calitate a trebuit să aibă cunoștință despre toate hotărârile comitetului, asemenea s'a considerat de moment agravant pentru dl D. Comșa calitatea sa de secretar al comitetului. Pentru părintele Lucațiu pe lângă poziția sa de preot și secretar general al comitetului, tribunalul i-a mai atribuit încă un moment agravant, care mai lămurit decât ori-ce dovadă a arătat, că nu pertru răspândirea Memorandului sânt conducătorii politici ai poporului român osândiți, ci pentru ținuta și aspirațiunile politice ale Românilor. Acest moment agravant pus în motivele sentenței judecătorești rostite în numele Maiestății Sale Regele, este împregiurarea, că părintele Lucațiu „a fost autorul intelectual al întregii mișcări“. Nu începe îndoeală, că în această enunțiațiune tribunalul a fost drept și drept a caracterizat procesul. În contra momentului atenuant, că în decursul pertractării ar fi arătat paciență și regret, dl George Pop de Basești, vătămât în caracterul seu de bărbat, s'a sculat să protesteze după talmăcirea sentenței, dar' presidentul i-a tăiat cuvântul și n'a voit să-și dea ocașie să-și reabiliteze ambiția și bărbăția insultată. După emintarea sentenței publicul a erupt în frenetice exclamări de să trăească la adresa iubiților condamnați, care cu capul sus și cu

zimbetul învingerii morale în față au părăsit sala percurgând în mijlocul mulțimii stradele asediate de poliție. Sosind la hotel „Hungaria“ damele române care erau în febreștrile etagiului prim, i-au primit, în tocmă ca și la ameazi cu o adevărată ploaie de flori naturale, semnul însuflețirii lor nevesteșite.

Astfel s'a sfârșit „procesul Memorandului“, cel puțin în sala ređutei orășenești din Cluj.

Presă europeană despre procesul Memorandului.

Presă europeană continuă a se ocupa cu cauza română. Aproape toate ziarele mari publică lungi articoli, în care combat în terminii cei mai hotărâți procederea ilegală a guvernului maghiar și a organelor sale față cu naționalitățile nemaghiare și în special față cu noi Români. Astfel „Revue Bleue“, una din cele mai importante reviste din Paris, publică următorul articol, semnat de dl Amouretti:

Clujul este orașul pe care Maghiarii îl numesc Kolozsvár și pe care noi îl cunoaștem sub numele german de Klausenburg. Este just să-și ridicăm adevăratul nume, care este nume românesc. Mult timp am ținut seamă de fantasiile cartografice germane, care au ajuns să dea un aspect cu totul german ținuturilor din Orientul european, teutonizând, contrar cu adevărul, nomenclatura geografică. Procesul care a început la 7 Maiu în orașul Cluj va avea o importanță istorică. El face să pătrundă în preocupările internaționale chestiunea Românilor din Transilvania și Ungaria.

Rasa română numără unsprezece milioane de suflete, vorbind o limbă latină, reprezentând în Orient, în fața mulțimilor slave și a lăcomiilor germane, civilizațiunea latină. Din aceste 11,000,000 de Români, abia șese milioane trăiesc independenți în regatul României. Ceialalți, lăsând de o parte pe Macedo-Români, sau pe Kuțo-Valahii, care trăiesc în Rhodop, sânt împărțiți între Rusia și monarhia austro-ungară. Români supuși acestei din urmă monarhii sânt în număr de aproape trei și jumătate milioane, din care trei milioane locuiesc actualul regat al Ungariei, unde ocupă toată regiunea sud-occidentală. Procesul din Cluj interesează pe toți acești Români din regatul Ungariei. De aceea sânt dați judecării membrii comitetului partidului național al Românilor din Ungaria, pentru-că au apărât drepturile naționalității lor, nu prin violență, nu prin armă, ci numai prezentând Împăratului Francisc Iosif un Memoriu, în care sânt espuse suferințele și toate relele tratamente ce îndură Români din partea Maghiarilor.

Pentru a pricepe bine politica țărilor orientale și cu deosebire a monarhiei austro-ungară, este esențială a uita concepțiunea unitară din punctul de vedere limbistic ce ne-am făcut despre stat. Această concepțiune unitară a pătruns așa de bine în capul celei mai mari părți a Francezilor, încât ei nu-și imaginează că un stat poate să existe în alte condițiuni, și nu ved mai de loc revendicările unei rase care dorește să obțină autonomia sa, de cât sub formă separatistă. Cu asemenea idei nu se înțelege nimic în politica Austro-Ungariei, grămădire de zece popoare diferite, având fiecare limba lor și trebuințele lor diferite.

Dacă toate aceste popoare erau cantonate fiecare într-o provincie deosebită, dificultățile ar fi micșorate, dar' nu este astfel. Un mare număr de provincii sânt mixte; mai mult de cât atâtă; multe orașe și sate sânt mixte, astfel că certele naționale care agită întreaga monarhie sânt duse în provincii, în orașe și în sate.

De când cu compromisul dualistic dela 1867, care a împărțit domeniile habsburgice în două mari grupuri, Maghiarii și-au pus în minte ca să facă se înceteze certele limbistice și naționale pe teritoriile care cad în lotul lor, nu acordând poporațiunilor satisfăcările legitime pe care ele le reclamau, dar' ținând a le unifica. Din 16,000,000 locuitori care ocupă regatul Ungariei, șese milioane sânt de rasă maghiară, celelalte zece milioane, sânt Germani, Români, Sârbi, Slovaci, Ruțeni etc.

Maghiarii au decis că ei sânt națiunea dominantă a regatului și că cu acest titlu, ei nu numai ar guvernă pe celelalte rase, dar' chiar le-ar maghiarisa. Situațiunea, cu toate acestea, nu este identică cu cea din Turcia, unde un popor cuceritor, Turcii, au supus pe Greci, pe Armeni, pe Bulgari și nu li-a acordat drepturile pe care și-le-au rezervat numai învingătorii. Toți locuitorii regatului Ungariei sânt cetățeni egali, ori-care ar fi rasa la care ar aparține, dar' Maghiarii s'au organizat ca un partid politic, netolerant. Ei și-au rezervat numai pentru ei drepturile

și avantajile pe care constituțiunea le acordă tuturor cetățenilor, ori-care ar fi rasa la care ar aparține: În loc de a-și propune ca țință ca partidele noastre politice, de a mări libertățile sau de a întări autoritatea, de a clericaliza țeara sau de a lăicisa, ei pretind să o maghiarizeze. Și ca să luăm un singur exemplu precis, pe terenul școlar, lupta pe care o cunoaștem se renoește și la ei; dar' în loc de a fi o luptă confesională, este o luptă națională. Ei n'au întreprins de a o introduce, sau de a suprima catechismul în învățământ, ei au voit să impună limba maghiară. Și ceea-ce ei încearcă a face în școală, ei încearcă asemenea s'o facă și în biserică și în justiție și în administrațiune; împotriva acestor pretensiuni maghiare s'au ridicat celelalte naționalități, și mai cu seamă Români. Într'adevăr țerile cu poporațiuni mixte, legile trebuie să recunoască nu numai drepturile civile și politice ale cetățenilor, în mod individual, dar' este totul să pună mai presus de ori-ce contestare drepturile naționalităților.

În partea cisleithană a monarhiei habsburgice se ține seamă cu oare-care măsură și bine înțeles cu multe imperfecțiuni și lipse de aceste drepturi. În nemțește, acest principiu de egalitate al naționalităților se numește „Gleichberechtigung“. Articolul 19 din legea organică dela 21 Decemvrie 1867 zice: „Toate popoarele statului austriac sânt pe același picior de egalitate și fiecare popor în particular are dreptul ca inviolabilitatea naționalității și a idiomului seu să-și fie garantată“. Această lege este aproape observată cu toate avantajile abuzive pe care administrațiunea le acordă elementului german. Poporațiunile maghiare din Ungaria ar fi foarte fericite dacă s'ar servi față cu ele de același liberalism indulcit. Legea maghiară din 1868 conține un articol oare-care, 44 împărțit în 29 paragrafi, pentru a asigura drepturile naționalităților; dar' această lege rămâne literă moartă: ordonanțele ministeriale și administrațiunile publice nu țin nici o socoteală de dînsa. De altmintelega, legi posterioare, mai cu seamă legea asupra școalelor de copii, sânt în completă contrazicere cu principiile edictate prin legea dela 1868.

Dar' Români din regatul Ungariei nu springesc revendicările lor numai pe respectul care este datorit, în ori-ce ocașione, naționalităților. O parte cel puțin dintre ei pot face apel la dreptul istoric. Ei sânt împărțiți în adevăr în două grupuri: Români din Transilvania și Români din Ungaria propriu zisă. Transilvania este probabil leagănul rasei române. De act au venit Români din Ungaria propriu zisă, cei din Basarabia, cei din principatele Moldovei și Valachiei, care formează regatul actual al României. Transilvania numără 2 milioane de Români din 2,600,000 locuitori. (Finea va urma.)

„L'Europe“, gazeta diplomatică franceză ce apare la Paris în fiecare Joi, sub direcțiunea politică a lui Leo Biron, publică în numărul seu dela 17 Maiu st. n. sub titlul „Dreptul de a trăi ca națiune“, următorul articol:

Fiecare națiune are, ca fiecare om, dreptul de a trăi. A atenta la viața unei națiuni este o crimă mult mai grea decât atentatul la viața unui om, deoarece se calcă în picioare drepturile cele mai esențiale ale unui mare număr de ființe omenești și se ultragiaza și se vătămă sentimente, care le sânt cele mai scumpe. De act inechitatea guvernelor care voesc să nimicească naționalități și rezistența legală a acestora

Deșteptarea naționalităților este cea mai mare forță a secolului nostru. Fiecare guvern care are contra sa această forță, are să lupte contra unui adversar, care este o hidră cu șeptesprezece capete. Poate cineva să le taie, ele cresc din nou însuflețite de o ură și de un spirit de răsbunare, care cresc în măsura presiunii exercitate asupra națiunii subjugate.

Deșteptarea naționalităților a lucit în toate țerile cu o forță fulgerătoare. Aceasta este forța morală, căreia i-se datorează unitatea Italiei și unitatea Germaniei, amândouă cele mai mari fapte politice ale secolului nostru și timpurilor moderne. Tot acestei forțe morale i-se datorează emanciparea, redeşterea Ungariei, României, Sârbiei și constituirea Bulgariei în stat autonom. Sentimentul național domnește peste tot, și ori-ce ar face adversarii sei, viitorul îi aparține, fiindcă conștiința o forță mai vioaie și mai mare decât toate acelea, care îi sânt contrare.

Astfel, când un stat mare întreprinde să nimicească un stat mic desnaționalizându-l, nu numai face un act nedrept, dar' își crează lui însuși greutăți și se expune la pericole neîntrerupte.

Confederațiunea este singura formă politică sub care pot marile state să-și grupeze împregiur micii state de naționalități diferite și să-și asigureze concursul lor leal pentru apărarea întregii confederațiuni.

Dela Nord la Sudul Europei-orientale dela Marea-baltică la Marea-adriatică și la Marea-egieciă, sânt mai mult de cincizeci milioane de suflete, care toate aspiră la viața națională. Act este o mare forță latentă, și ar trebui să fie cineva orb, spre a nu o lua în considerațiune.

Români, Polonii, Cehii, Maghiarii, Dalmații, Sârbi, Bulgarii, Muntenegrii, Herțegovinenii, Bosniacii, Albanezii, Macedonenii și Grecii, toate aceste națiuni voesc să trăească fiecare în țeara sa cu autonomia sa. Nu există pe lume forță capabilă de a nimici aceste naționalități, impunându-le guvernatori străini și prohibându-le limba națională.

Ungaria, uitând principiile în virtutea căroră i-a recucerit ea existența-i națională, caută a desnaționaliza pe Români din Transilvania și a restringe autonomia Croaților. Nu în acest mod își pot pregăti Maghiarii spriginitori când le va sosi ora de încercare,

Sub titlul „Națiunea română înaintea tribunalului“, ziarul „Grazer Tagblatt“ publică în fruntea numărului seu dela 9 Maiu n. următorul important articol:

Într'adevăr Români din Ungaria, prin reprezentanții lor, stau de ieri acușai ca națiune în fața tribunalului din Cluj. Pentru-că în anul 1892 leala deputațiune către Împăratul și Regele a fost însoțită de binevoentările întreg poporului român, și tocmai acea deputațiune, resp. Memorandul dus de ea formează substratul acusei. Români din Ungaria sânt o națiune asuprită, ca și Șagii transilvâneni, ca și Germanii dela Baltica — și ce înseamnă a fi în Ungaria o „națiune asuprită“: aceasta se știe! Egoismul național draconic al Maghiarilor, care întuneacă concepțiunile țerii soarele, cea mai volnică omnipotență e nu mai puțin aceea, care țrește acum pe Români pentru vederile lor politice, ce nu vatămă de loc legile, înaintea tribunalului și îi va arunca fără îndoeală în temniță.

Istoria deputațiunii de trei sute de membri a poporului român din Ungaria și Transilvania e încă în amintirea tuturor. Deputațiunea neobicinuit de mare sosi în Iunie 1892 în Viena, spre a prezenta Împăratului un Memorand despre asuprirea națională și nedreptățirea poporului lor și în modul acesta a atrage atențiunea Monarhului și a cercurilor interesate la liga de pace europeană asupra stărilor din statul ungar secesnat și exploatat de Maghiari. Maghiarii, guvernul, parlamentul și presa au pus toate lucrurile posibile în mișcare, pentru-ca Împăratul să nu primească deputațiunea română. Aceasta li-a și succes pe deplin. Împăratul nu a primit deputațiunea.

După reînțorcerea deputațiunii acasă, membrii aceleia au fost expuși tuturor persecuțiunilor și șicanelor posibile din partea guvernului și societății maghiare. Căci cum au și cutezat Români să meargă cu Memorandul lor la Viena, la Împăratul, și nu la Pesta, la regele?! După-ce însă Românilor de ani de zile și de decenii li-au fost închise toate căile constituționale, nu li-a rămas alta, decât să se adreseze celui mai înalt factor constituțional, și astfel s'au dus la Viena, tocmai așa cum trebuie să meargă și ministrii maghiari aproape în fiecare săptămână la Monarhul la Viena. „Îndignării patriotice“ i-s'a și dat din deajuns curs liber, întentându-se numeroase procese de pre-act în contra Românilor. Prin sentențe afară din cale de aspre agitațiune în poporul român a devenit din zi în zi tot mai îngrijitoare. Ba tendența guvernului maghiar de a nimici cu putere brutală partidul național român s'a arătat evident, când două dintre cele mai răspândite ziare române, „Tribuna“ și „Foia Poporului“ (amândouă în Sibiu) au fost suprimate de două-ori una după alta de către guvernul maghiar. Un eas acesta până acum fără păreche în liberala Ungarie.

În timpul mai nou s'au intentat, sub cele mai diferite pretexte, procese politice în contra aproape a o sută de țerani români. Toate aceste procese se desbat în Cluj, înaintea unei curți cu jurați compusă exclusiv din Maghiari. Nu-ți poți face idee despre înverșunarea cea mare în poporul român din cauza acestor persecuțiuni fără de sfârșit. Spre a pune însă yrf tuturor acestor persecuțiuni, a fost tîrît ieri întreg comitetul partidului național român înaintea juraților maghiari, spre a-și da seamă în fața lor de opoziția Românilor față cu politica de maghiarizare. Pentru-că după-ce e știut, că poporul român formează numai un sigur partid politic, partidul național-român, apoi e evident, că procesul Memorandului, întentat comitetului acestui partid, în ultima analiză e un act de violență îndreptat în contra întreg poporului de trei milioane suflete al Românilor din Ungaria și Transilvania. Și aceasta cu atât mai vîrtos, cu cât acest comitet de două sute de membri, care a condus de la început la română la Viena, a făcut această aciune întru dela 20 Ianuaris 1892, și tot

dactat și Memorandul din însărcinarea și în deplină înțelegere cu această conferință.

Impulsul persecuțiilor Românilor, care nu se poate tăgădui nici din tonul mai aspru al Maghiarilor în contra Sașilor, se îndreaptă în prima linie în contra ninsușitorilor în favorul restabilirii autonomiei Transilvaniei. Centralismul și maghiarizarea își dau mâna în Ungaria. Abstrăgând de la simțul uman comun, de a te pune todeauna pe partea celor mai slabi, mai apăsați, măsurile de violență în contra Românilor, fie acestea ori-și-cât de străni și departe de noi, trebuie să ne pună serios pe gânduri, tocmai din considerarea conaționalii nostri din Sud-Ost. Nu putem lăsa neamintit nici faptul, că ațărarea urei în contra Maghiarilor între Români, ce fără îndoială e de așteptat în urma procesului, nu se va oprî la granițele statului, ci ea va afla teren liber în regatul României. Această din urmă împingere e foarte potrivită de a produce îngrijire, deoarece-*ce șovinismul maghiar e de vină, dacă raporturile gingașe ale monarhiei cu statele balcanice vor fi subminate fie și numai a un loc.*

ACADEMIA-ROMÂNĂ.

Concursuri pentru premii. 1894.

A. Premiul pentru cărți publicate.

1. Premiul „Năsturel-Herescu”, din seria B. de 4000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1895 unei cărți scrise în limba română, cu conținut de ori-ce natură, care se va judeca mai meritore printre cele publicate dela 1 Ianuarie până la 31 Decembrie 1894.

II. Premiul statului „Eliade-Rădulescu”, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1895 unei cărți scrise în limba română, cu conținut literar, care se va judeca mai meritore printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1893 până la 31 Decembrie 1894.

Nota. Concurenții la aceste două premii vor binevol a trimite la cancelaria Academiei-Române (în București, Calea-Victoriei nr. 13) operele lor, care vor fi în condițiile de timp aci însemnate, în câte 12 exemplare, până la 31 Decembrie 1894.

În privința premiilor „Năsturel-Herescu” se pun în cunoștința publicului următoarele dispozițiuni din condiciul răposatului întru feticie C. Năsturel-Herescu:

În tot anul societatea academică-română va avea o premie, din veniturile fondului „Năsturel”, o carte tipărită originală, în limba română, care se va socoti de către societate ca cea mai bună publicațiune apărută în cursul anului, însă aceste premii vor fi de două specii:

1. În trei ani consecutivi, de-arindul se va decerne câte un premiu de patru mii lei noi, nr. 4000 L. n. minimum, la cea mai bună carte apărută în cursul anului expirat.

2. Ear' în al patrulea an se va decerne câte un premiu fix de lei 12.000, care se va numi „Marele Premiu Năsturel”, operă care va fi judecată ca publicațiunea de căpetenie ce va fi apărut în cursul celor patru ani decedenți. Acest premiu nu se va pute decerne unei lucrări, care va fi obținut deja unul din premiile anuale, decât defalcând dintr'insul valoarea premiului precedent.

Operele ce se vor recompensa cu aceasta a doua serie de premii, vor trata cu preferință despre materiile următoare:

a) Scrieri serioase de istorie și de științele accesorii ale istoriei, preferindu-se cele atingătoare de istoria țerilor române;

b) Scrieri de religiuinea ortodoxă, de morală practică și de filosofie;

c) Scrieri de științe politice și de economie socială;

d) Tratatate originale despre științele exacte;

e) Scrieri enciclopedice, precum dicționare de istorie și geografie, în care să intre și istoria și geografia României; dicționare generale sau parțiale de științe exacte, de arte și meserii, de administrațiune și jurisprudență, și alte asemenea lucrări utile și bine întocmite;

f) Cărți didactice de o valoare însemnată ca metod și ca cuprins;

g) Dicționare limbistice în limba românească, mai ales pentru limbile antice și orientale, adecă limba latină, elenă, ebraică, sanscrită, arabă, turcă, slavonă veche și altele;

h) Publicațiuni și lucrări artistice de o valoare serioasă, adecă relative la artele plastice, arhitectura, sculptura, pictura, gravura și chiar opere musicale serioase, pe toate societatea academică română, atunci când își va asupra tuturor mate-

riilor literatură română, precum poeme, drame și mai ales subiecte naționale, opere de înaltă literatură, seamă aș dori să

se acorde „Marele premiu Năsturel”, când vor fi judecate ca având un merit cu totul superior, spre a se da astfel o încurajare mai puternică desvoltării literaturii naționale.

La acestea se mai adaug următoarele dispozițiuni luate de societatea academică:

1. La concursurile acestor premii se pot prezenta și opuri preînnoite în noue edițiuni, care se vor fi retipărit în cursul anului de autori în viață.

2. După cuprinderea chiar a testamentului, traducțiunile din limbi străine sînt excluse dela concurs; se va face însă excepțiune pentru acele traducțiuni de pe opuri străine clasice, care:

a) sau prin dificultățile învinse ale unei perfecte reproduceri în versuri românești vor constitui adevărate opuri literare ale limbii române;

b) sau prin anexarea de elucidări și de note științifice cu totul proprii traducto- rului, își vor fi însușit meritele unor lucrări originale în limba română.

3. Cărțile premiate de „Academia-Română” din alte fonduri ale sale sau cele tipărite din inițiativa și cu spesele ei nu pot intra la concurs pentru premiile „Năsturel” din seria B.

4. Premiile „Năsturel” din seria B. se pot acorda nu numai unor opuri complete, ci și părții unui op tipărit în cursul anului, cu condițiune însă ca această parte să fie de valoarea și de întinderea unui volum și nu de ale unei simple fascioare (minimum 400 pag. format în 8° garmond).

5. Premiarea unei părți a unui op la un concurs anual nu împedecă premiarea unei alte părți a aceluiași op la un concurs posterior.

6. Opurile anonime și pseudonime vor pute fi admise la concursul cărților tipărite, ear' autorii lor, spre a primi premiile acordate, vor trebui să justifice proprietatea lor.

III. „Premiul asociațiunii craiovene pentru desvoltarea învățămîntului public”, în sumă de lei 1500, se va decerne în sesiunea generală din 1895 celei mai bune cărți didactice în limba română dintre cele tipărite dela 1 Ianuarie 1892 până la 31 Decembrie 1894.

Termnul depunerii la cancelaria Academiei, în 6 exemplare, a cărților propuse pentru concurs este până la 31 Decembrie 1894.

IV. Premiul statului „Lazar”, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1896 unei cărți scrise în limba română, cu conținut științific, care se va judeca mai meritore printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1894 până la 31 Decembrie 1895, sau celei mai importante invențiuni științifice făcute dela 1 Ianuarie 1894 până la 31 Decembrie 1895.

V. Marele premiu „Năsturel Herescu”, din seria B, în sumă de 12000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1897 unei cărți scrise în limba română, cu conținut de ori-ce natură, care se va judeca mai meritore printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1893 până la 31 Decembrie 1896.

VI. Premiul „Hagi Vasile”, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1900 unei cărți scrise în limba română și publicată în timpul dela 1 Ianuarie 1894 până la 31 Decembrie 1899, al cărei cuprins va fi:

Istoria comericiului la Români, sau starea actuală a comericiului în România, sau studii asupra legislațiunii comerciale în statul român, sau ori-ce alte subiecte privitoare la comericiul român.

Termnul presentării cărților în 6 exemplare pentru concurs va fi până la 31 Decembrie 1899. (Va urma.)

CORESPONDENȚA

„TRIBUNEI”.

Brad 6 Mai.

Vă rog să înregistrați în prețitul d-voastre ziar, că în memoria zii de 7 Mai a. e. s'a celebrat în cele mai multe biserici din Zarand serviciu divin implorându-se grația atotputernicului ca să ajute dreptății. La eșirea cu darurile au fost pomeniți nu numai iubiiții nostri acușați, ci și apărătorii lor. Inimile tuturor credincioșilor au fost înălțate în sfânta rugăciune către Împăratul Împăraților.

În 3/15 Mai deasemenea s'a ținut serviciu în câteva biserici.

De altă parte țeranii, care au fost mers ca delegați la Cluj, s'au întors entuziasmați și însuflețiți în cel mai înalt grad. Toți își vorbesc cu o vervă, ce rar o vezi la țeranul nostru pururea tăcut și scrutător, despre dragostea ce a fost între „atata putere de Română”, zegrăniți în puține cupee și strimtorăți și huiduiți de infama poliție a Clujului; despre ovațiunile făcute acușătorilor Rațiu, Lucăciu ș. c.; despre cei din Teara-Românească, care li-au zis, că le vor scrie numele cu litere de aur.

Mulțumită șovinismului maghiar astăzi nu este țeran român, care să nu știe cine e Dr. Rațiu, Dr. Lucăciu ș. c. și să nu vorbească despre ei ca despre niște sfinți.

Am auzit mulți țerani exprimându-și părerea de rău, că n'au putut și ei să fie în Cluj la 7 Mai.

În interesul binelui comun îmi țin de datorință să vă relatez cu această ocaziune și un lucru foarte odios în sine.

Anume ne succese la mai mulți să înduplecăm pe doi țerani fruntași din Valea-Brad ca să se ducă la Cluj pe 7 Mai. Respectivii și veniseră la Brad, gata de cale în 6 Mai a. e., dar 'i-a întâlnit învătătorul Ioan German și 'i-a sfătuit să nu meargă, că nu-i de lipsă, că vor umbra rău etc., așa că oamenii erau hotărâți a se întoarce acasă și numai cu mare greu ni-a succese de 'i-am întors. Acum după- ce s'au întors dela Cluj zic: „DI German nu poate fi Român adevărat, dacă a vrut să ne împedecă de a merge la Cluj”.

Motivul, din care a făcut-o aceasta e rancnoarea, ce o are față cu cei-ce au sfătuit pe țerani să meargă la Cluj, și simțul de răsbunare ce-l persecută, că dacă nu e el în stare să facă ceva, nici altul să nu poată.

O sulevez aceasta numai ca onorata redacțiune, care în trecut a dat acestui individ multă atențiune, să știe pe viitor ce încredere merită. În chipul acesta se va pune capăt cu deservirire la vrajba făcută de acest om între Români zarandeni pe calea publicității. Societatea română zarandeană 'i-a pus de altcum demult la locul ce 'i-se cuvine.

Baia-de-Criș, 24 Mai.

(Stare de asediu.) Popor mai liniștit, mai blând ca în părțile acestea nici nu se poate închipui, și totuși a intrat frica în „patrioți”. Trăim sub cea mai aspră controlă, am ajuns, de nu pot sta 3—4 la un loc, fără de a fi luați la ochi cu oare ce ne înțelegem, ba am ajuns de sîntem întrebați de gendarmerie, că oare la cutare ore la popa, pentru-ce arde lumina; cevași mai târziu, oare ce adunări se fac la popa. La 20 a lunei curente seara la 11 ore au fost avizate telegrafic 2 companii de ostași din Abrud și eați în 21 seara ne trezim cu 2 companii de ostași provăzuți cu câte 100 de gloanțe. Toți se întreabă că oare cum și pentru-ce, însăși miliția s'a convins, fiind pe aici pacea cea mai mare și liniște, că este purtată de geaba. Așadar pentru aceea e miliția cea la idea închipuită a unor indivizi smintiți să alerge în miez de noapte în ruptul capului fără scop? Oare când veți convinge, că Românul își caută revendicarea drepturilor pe cale pacifică, dar nici-decum pe cale răsvrătoare. Astăzi în secolul luminilor, lumina te duce la liman, dar' voi stați în întunerec.

Un plugar român.

Micăsasa, 25 Mai 1894.

De când cu procesul „Memorandului”, Ungurașii nostri tremură și de umbră. Se cred în ajutorul lui 48. Trimis-au deci zi de zi rugări continue la solgăbiru, ca să ne dispună gendarmerie. Glasul lor n'a sunat în pustiu. Ne-am și trezit cu 8 gendarmi, având proviziunea, cuartirul la coconășul baron. De atunci comuna noastră e în stare de asediu. Din zori și până 'n noapte și din noapte până 'n zori, cutierate-'s stradele în continuu.

De câte-ori vine trenul sunt postați la gară, și pe fiecare călător îl întrează: „unde fost tu noi? și ce aduce tu” și îl vizitează.

Românii sînt huiduiți; din gura uliței sînt resirați. Românilor nu le este iertat să joace și să cânte. DI Groze din Sănel, medic de vite, îmbrăcat în mândrul port din țeară, sosi cu trenul la noi Dumineca trecută, avînd voea a trece spre Șeica-mică. În mijlocul comunei conveni cu cunoscuți, se apucă de vorbă. Gendarmii îl zăriră, într-o clipă ce se vezi! 'l-au și legat, așa că terele au intrat prin carne vie, dusu-'l-au la chilia lor, controlatu-'i-au buzunarele, documentele și în fine chinu-'l-au, așa cum numai pe tălhari fi chinuesc.

Și toate acestea pentru-ce?!... Pentru-că trăim în Ungaria liberală...

Sincerul.

CRONICĂ

La gară. Potrivit unei telegrame soșite la Sibiiu Vineri seara, iubiiții nostri osândiți cu familiile lor și alt public românesc aflător la Cluj, erau să sosească azi, Sâmbătă, cu trenul de 1 oră și jumătate după amiază. Deși nu era timp ca Români din împingerea Sibiiului să fie vestiți de cu vreme despre sosire, totuși azi dela amiază începînd se strînge un public de vre-o 600—700 oameni, atât din Sibiiu cât și din satele învecinate. Încă dela amiază gara a fost ocupată cu o grămadă de polițiști, cu un cârd de gendarmi, care nu lăsau publicul să intre pe peron; abia câteva dame din societatea sibiană, după o rugare și conșobire explicativă cu căpitanul orașului, au putut să-și elupte întrecu pe peronul din Masa

cea mare a publicului a fost silit să stee afară de edificiul gării, pe locul unde staționează trăsurile și omnibusurile. Câteva minute nainte de a sosi trenul sta în mîna redactorului foi noastre o telegramă din Cluj, spunînd că iubiiții nostri vor sosi numai mâne, Duminecă cu același tren. Până se răspîndi știrea asta în public, trenul se oprise și publicul prevenit dinainte se împraștiase în perfectă liniște, promițîndu-'și a veni mâne întru întimpinarea osândiților nostri. Desfășurarea unei așa de mari forțe de siguranță cu suliețe înfupte era numai de prisos, dar' și cu deservirire ridicolă, căci ce erau să păzească acolo gendarmii? Ordinea! Asta o păzește Românul nostru mai bine decăt poliția și gendarmeria, despre aceasta putem da garanții nu numai poliției, ci am pute da de rușine pe cei mai sus puși domni care iau leafa pentru menținerea ordinii. Să ocrotască caraghioasa „idee de stat național maghiar”, ca nu oare cum se fie luată în bațocură? Oh! săracii de duche sînteiți și ce prosti dacă credeți că cu suliețe veți impune autoritatea ideilor caraghioase. Credeți-ne pe cuvînt și în toată sinceritatea, că voi cu desfășurarea forței sînteiți adevărați agitatori, voi iritați poporul, care fără intervenția voastră ar sta liniștit ca nici un alt popor pe lume. Veți prinde odată minte? Când?

† Ioan Macaveiu. O depeșă soșită dela Năsăud ne vestește, că preotul Ioan Macaveiu din Feldru a răposat.

Redacțiunea „Tribunei” deplânge în răposatul pe un vrednic colaborator al seu, colaborator care și dînsul a suferit un an și jumătate de închisoare pentru curajul avut de a-'și exprima prin coloanele ziarului nostru convingerile sale politice. Trimitem întristatei familii sincerile noastre condolențe.

Cereri de nulitate respinse. Nulitățile date în procesele de presă ale lui Băbuțiu, Munteau, Lupu, Lazar, I. P. Necșă, G. Petroviciu, Curia reg. din Budapesta le-a pertractat în ședința senatului pentru afacerile de presă din 23 Mai n. și le-a respins toate ca nemotivate. Verdictele tribunalului de presă din Cluj vor intra deci în vigoare contra celor osândiți.

Stări excepționale. Din Săcele 'i-se scrie „Gazetei Transilv.”: Mercuri în 11 Mai v. c., economul Ioan Mandaiu a invitat pe preoții din Satulung (Săcele): Radu Popea, Alexe Verzea, Victor Popea și pe tînărul candidat de preoție Romul Verzea, să facă o feștanie la cășeria d-sale din muntele Zănoaga. După prânz pe la orele 4, se pomenesc numiți domni cu 2 gendarmi din vama Șanțului, că-'i chiamă la o parte și le spun, că au ordin să-'i aresteze și așa, între baionete 'i-a adus în sat la gendarmeria de aici. Îndată a fost încunștinat solgăbirul Henter Gábor, care a ordonat, ca imediat să fie liberați. La întrebarea preoților, că pe ce temei au fost arestați și conduși între baionete, conducătorul postului de gendarmi din Șanț a declarat, că a avut ordin dela solgăbiru. Acesta la rîndul seu neagă, că ar fi dat un astfel de ordin și sustine, că numai conducătorul din Șanț a făcut acest pas pe răspunderea lui. Se zice că cauza acestei arestări ar fi prepusul, că numiți preoți ar sta în legătură cu „Liga” din România, și că s'ar fi dus la munte, ca să aducă vre-o câteva mii de Români de dincolo, care apoi să deo Săcelele, și alte prostii maghiare, isvorite din frica ce 'i-a apucat și pe Ciangăii din Săcele, că Români o să se răsoale asupra lor.

Societatea studenților români din Zürich s'a constituit pe semestrul de vară 1894 în următorul mod: Președinte: Iosif Voicu, stud. ing. cursul III; vicepreședinte: Anton Pușcariu, stud. ing. cursul I; secretar: Virgil Tănăsioiu, stud. ing. cursul I; cassar: Tiberiu D. Eremiu, stud. ing. cursul I; bibliotecar: Ioan N. Ionescu, stud. mec cursul I; arhivar: Apostol Angheliescu, stud. ing. cursul I. Adresa societății este: „Société des étudiants roumains zur Blaus Fahne. Zürich.”

Necrolog. Din Baia-Sprie ni-se comunică trista știre despre înțetarea din viață a Leuței Sandean, fiica vrednicului medic român Dr. Gregoriu Sandean și nepoată dlui Eugen Brote.

Manevrele cele mari în Ungaria se vor ține în estan, după-cum se știe, la Balassa-Gyarmath. Zilele acestea au soșit acolo 3 generali, 10 coloneli și 18 oficieri înalți, spre a inspecta terenul manevrelor.

Noul ambasador german la Viena. Conteul Eulen burg, noul ambasador al Germaniei pe lîngă curtea din Viena, a fost primit zilele acestea în audiență de către M. Sa, cu care prilegiu a remis Monarcul scrisorile sale de acreditare.

Regele Carol al României, după-cum anunța o depeșă din Viena, a soșit la 23 e. seara acolo. După o petrecere de câteva minute în Viena, regele a plecat mai departe spre Mainz.

Școlastic.

Programul

examenelor dela școala română gr.-cat. de fete din Blaj cu finea anului școlastic 1893/94.

Sămbătă, 9 Iunie n.

Dela 4—7 ore examenul de franceză și conversațiunea germană și maghiară.

Duminecă, 10 Iunie n.

Dela 11¹/₂—12¹/₂ ore examenul de economie casnică și grădină; dela 3—5 examenul de muzică și cântări.

Luni, 11 Iunie n.

Dela 8—10 toate obiectele, clasa I. și II.; dela 10—11 afară de religiuinea toate obiectele, clasa III. și IV.; dela 2—3 germană, clasa V. și VI.; dela 3—4 germană, clasa VII.; dela 4—5 germană, clasa VIII.

Marți, în 12 Iunie n.

Dela 8—9 religiuinea, clasa III și IV.; dela 9—10 religiuinea, clasa V. și VI.; dela 10—11 religiuinea, clasa VII.; dela 11—12 religiuinea, clasa VIII.; dela 2—3 istorie, clasa V. și VI.; dela 3—4 istorie, clasa VIII.; dela 4—5 geografie, clasa VIII.

Mercuri, în 13 Iunie n.

Dela 8—9 l. română, clasa V. și VI.; dela 9—10 l. română, clasa VII.; dela 10—11 l. română, clasa VIII.; dela 2—3 l. maghiară, clasa V. și VI.; dela 3—4 l. maghiară, clasa VII.; dela 4—5 l. maghiară, clasa VIII.

Joși, în 14 Iunie n.

Dela 8—9 matematică, clasa V. și VI.; dela 9—10 matematică, clasa VII.; dela 10—11 matematică, clasa VIII.; dela 11—12 fizică, clasa V. și VI.; dela 2—3 fizică, clasa VIII.; dela 3—4 istoria naturală și geografie clasa V. și VI.; dela 4—5 istoria naturală, clasa VII. și VIII.

Sub durata examenelor vor fi expuse în o sală din internat lucrurile de mână ale elevelor lucrate în decursul anului școlastic.

Vineri în 15 Iunie n. la 8 ore „Te Deum” și imediat împărțirea premiilor.

Blaj, în 22 Mai 1894.

G. Munteau,
presidentul școlii.

Din public.*)

Dare de seamă și mulțumită publică.

Cu ocaziunea „concertului împreună cu joc” arangiat de corul plugarilor români din Socodor în 1/13 Mai a. c. în favorul fondului seu, subserisul, ca conducător al corului viu și pe această cale a da seamă despre venitul încurs cu ocaziunea acelei petreceri.

Venitul brut al „concertului” a fost de 98 fl. 30 cr. Din care substrăgându-se spesele de 53 fl. 30 cr.

Rămăne un venit curat de 45 fl.

Care sumă este a se privi de basă a fondului de cor existent până acum în comuna noastră, și care înființat odată, avem firma speranță, că pe lîngă călduroasa spriginire de care ne-am bucurat deja din partea publicului participant, va prospera în scurt timp.

Seara la cassă ne-au onorat cu suprasolviri următorii domni și doamne: Dr. George Vessa, medic 1 fl., George Varga, notar 4 fl., Toader Laurentiu, capelan 3 fl., Gröfner Viktor, of dominal 2 fl. 50 cr., Zumft Vilmos, farmacist 1 fl. 50 cr., Aureliu Iancu, preot 1 fl., Ioan Mladin, învățător 1 fl., Weisz Mór, comerciant 1 fl., Ioan Mărșeu, croitor 1 fl., d-na Avram Popoviciu 1 fl., Demetriu Manea, călcianariu 1 fl., Grămling József, of. dom. 50 cr., Söfneld József, jdiurnist 50 cr., Ioan Mihiș, diurnist 50 cr., Kemény Jozsef, comerciant 50 cr., Sterner Mor, comerciant 50 cr., Ioan Uncu, econom 50 cr., Aurel Varga, preot 50 cr., Demetriu Muscau, preot 50 cr., Stefan Tulcau, preot 10 cr., Ioan Săbău, econom 20 cr., Petru Uncu, econom 20 cr., David Voniga 50 cr., V. Maria Pagubă 1 fl., Senti Mărșeu 50 cr. Oferte marinimoase au binevoit a trimite domni: Kilner Béla, măcelar 2 fl., George Papluca, econom 1 fl., Demetriu Sferle, dubelar 1 fl.

Sus numiților p. t. domni și doamne, care au spriginit și materialmente modesta noastră întreprindere li-se exprimă prin aceasta cea mai profundă mulțumită.

Socodor, 12 Mai 1894.

George Popp,
teolog abs. și învățător.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiua nu primește răspunderea.

MAI NOU.

După o telegramă soșită din Cluj la 1¹/₂ oră după prânz, iubiiții nostri osândiți vor sosi mâne Duminecă cu trenul de după prânz.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

Budapesta, 26 Mai n. (Camera deputaților.) Ministrul de comericiu a prezentat proiectul de lege despre regularea provisorie a raporturilor comerciale cu Rusia.

Viena, 26 Mai n. Maiestatea Sa Împăratul a primit la orele 11 înainte de amiază pe ministrul-preșident Wekerle în audiență privată.

Redactor responsabil: Alexandru Dordea
Proprietar și editor: Liviu T. Alb

Depozitul principal al
**I. bererii ungare pe acții
în Steinbruch**
se află în Sibiu, Schewis Gasse
nr. 3. lângă grădina „Flora”, unde
se primesc și comanda.

[1274] 3-3

Hârtie de scrisori
cu inscripția
„Totul pentru Națiune!”
lozincă sublimă a Fetei Române
efectuează **Librăria „Institutului
Tipografic”** în orice mărime de
hârtie, cu diferite arabescuri, în cutii
sau fără cutii.

Un renume universal au dobândit
inelele mele de goldină,
pro bucată fl. 1.50.

Aceste inele nu pot fi deosebite absolut de loc
de către specialiști de aurul veritabil și sunt executate
în cele mai moderne fașoane, elegant și foarte fin.
Inelele mele veritabile de goldină posedă o astfel
de durabilitate, că pentru păstrarea în totdeauna a
lustrului aurului dau garanție de cinci ani în scris.

Nr. 142.
Inel de goldină p. cavaler
cu brillant artificial
fl. 1.50.

Nr. 112.
Inel de goldină p. marchis
cu topaze de aur
imitat fl. 1.50.

Nr. 67.
Inel de sigilat de goldină
cu ametist imitat
fl. 1.50.

Nr. 117.
Inel de lord de goldină
cu topaze de aur
imitat fl. 1.50.

Inele de logodnă pro bucată fl. 1.20.
Ca măsură ajunge o fășioară de hârtie.
Se trimite prin ramburs postal prin unicul deposit
**Alfred Fischer, Viena,
L., Adlegasse 12.**
Preț-curențe ilustrate gratuit și franco.

Pentru bărbați

care în urma păcatelor tinerețelor (onaniei) sau a vieții destrăbălate sufer de
slăbiciune, poluțiuni, se recomandă drept un mijloc sigur aparatul de
vindecare patentat în Austro-Ungaria și Franța (se poate purta în buzunar)
pentru folosința proprie. Atestate dela profesori distinși și renumiți, mii
de scrisori de mulțumită recomandă folosirea.

**Broșuri se trimit gratuit și franco de către inventatorul și
medicul special**

[1151] 4-26 **Dr. Altmann Károly**
Viena, VII/1, Mariahilferstrasse 70.

Tinerilor și bătrânilor
li-se recomandă spre studiere scrierea con-
siliului în medicină apărută în edițiune
nouă și augmentală

Sistemul nervos și sexual turburat

precum și vindecarea radicală a acestuia.
Se trimite sub plic pentru 60 cruceri
în marce postale. [16] 16-52
Eduard Bendt, Braunschweig.

Beția

se vindecă prin Antibetin, întrebunțat
cu rezultat strălucit în o mulțime de ca-
sur. Nenumărate mulțumite primite
dela cei vindecați se trimit franco la
cerere. Fiind fără orice gust, se poate
da pătimășului de beție și fără știrea lui.
1 doză 2 fl. 20 cr., 1 doză dublă pentru
morbil învechit, 4 fl. 40 cr. trimițându-se
suma din urmă și se trimite franco în
toate țările. Se capătă la farmacia „La
Vultur”, Lugoj, nr. 308, Banat.
[2787] 19-30

„FAGETANA”,

institut de credit și de economii, ca societate pe acțiuni
în Facset (Banat)

acordă după depuneri spre fructificare de ori-ce sumă 6% in-
terese la an, plătind institutul contribuțiunea după interesele
capitalisate și ridicate.

Depuneri și ridicări se pot efectua și prin post.

[747] 9- **Direcțiunea.**

O nouă invenție însemnată pentru agricultori.

COROANA TUTUROR COASELOR

Indispensabile pentru fiecare econom sunt

COASELE KRONEN PATENTATE

cu aparat de înțepenit inventat de nou.

Aceste coase, fabricate din cel mai fin oțel alb și se bucură de protecția legală a ministerului ces.
reg. austriac și reg. ung. de comerț.

Modul de înțepenie de până
acum al coasei de coadă are desavantajul,
că aceasta se făcea prin verigi, scoabe
sau șurube, făcute de un faur sau lăcătar,
ceea-ce e împreunat cu spese și pierdere
de timp, fără-ca prin aceasta înțepenia
să fie dăinuitoare, pe lângă aceea și coada
se ruinează repede, lucru bine cunoscut
fiecărui econom.

Toate aceste neajunsuri se pot
înlătura prin noul aparat de înțepenit,

4. Aparatul de închis durează în veci, deasemeni coada, aceste trebuie așadar' numai odată cumpărate,
deși tăișul după folosință de ani de zile trebuie înlocuit cu altul nou.

patentat prin privilegiu în Austro-Ungaria,
aparat recunoscut de toate autoritățile
specialiste din monarchie.

1. Înțepenie simplă, ieftină, repede și strinsă a coasei, după-cum arată desenul din stânga.
2. Coasa se poate ușor și repede muta, așeza mai jos sau ridica mai sus.
3. Coasa se poate închide comod ca un briceag și după-cum arată desenul din dreapta, se poate purta fără pericol.

Numai 40 cr. Un aparat de înțepenit
dimpună cu îndrumarea de folosire

potrivindu-se la ori-care din coasele numite și la ori-ce coadă.

Fără seamăn în privința calității și unice sunt

Coasele Kronen patentate de oțel alb

Cine folosește odată această coasă, acela nu va mai cumpăra alta, deoarece coasa Kronen patentată e coasa
favorită a ori-cărui econom, renumită prin:

1. Manuare foarte ușoară, elasticitate și formă frumoasă.
2. Taiș ascuțit ce ține vecinic, pentru-că e de don-ori întărit, nu se tocește nici-odată.
3. Bătută odată coasa, ține mai multe zile, chiar și în cea mai tare iarbă de munte.
4. Se poate cosi, cu o singură ascuțire cu gresa, circa 120-130 pași în cea mai deasă iarbă.

Furnizez aceste coase sub garanție, pe lângă ramburs sau trimiterea banilor anticipativ, postă sau cu
trenul în următoarele 5 mărimi cu prețurile următoare:

Mărimea:	70 ctm.	75 ctm.	80 ctm.	85 ctm.	90 ctm.
Prețul:	90 cr.	95 cr.	fl. 1.	fl. 1.10	fl. 1.20

La fiecare coasă și mâner de lemn **40 cr.** Un aparat potrivit de înțepenit **40 cr.**
dimpună cu îndrumarea de folosire.

Excelente grese à 15 cr., mai fine 25 cr., cele mai fine 35 cr. pro bucată.
Mânere și nicovale de bătut coasa pe ales 50 cr. bucată.

Adeverință de garanție.
Pentru taiș excelent garantez prin
aceasta, pentru fiecare coasă care nu
taie bine restituți banii.
I. Fekete.

Se pot comanda singur numai la
Iuliu Fekete, Viena, V. Bezirk
Agent general pentru monarchia austr.-ung. Wien V., Rüdigerasse Nr. 1/13.

2 medalii de aur
și
13 de argint

9 diplome
de onoare și
recunoaștere

Fluidul de restituțiune al lui KWIZDA.

Apă de spălat ces. și reg. privil. pentru cai. [481] 13-45

Prețul unei sticle 1 fl. 40 cr. v. a.

De 30 de ani întrebunțat în grajdurile curții, în grajdurile mai mari ale militarilor
și civililor, pentru întărire și recăstigare a forței, după strapațe mai îndelungate, la
scrintituri, înțepenia mușchilor, îl face pe cal să se presteze bine la trainare.

Să se observe bine
marca și să se ceară
exclusiv: fluidul
de restituțiune al lui
Kwizda.

Depozitul principal:
Franz Joh. Kwizda,
liferant c. și r. austro-ungar și reg. român.
Farmacia cercuală
Korneuburg I. Viena.

Se poate căpăta
veritabil
în toate farmaciile și
drogueriile din
Austro-Ungaria,

Sensațiune

fac

orologioarele de buzunar goldin remont.

inventate acum.

Aceste orologioarele în urma eleganței și frumșetii
lor nu se pot deosebi de către orologioarele veritabile
de aur, nici chiar de specialiști, orologioarele aceste
fiind bine ciselate, rămân neschimbate. Merg corect.
Garanție trei ani se poate da în scris.

Prețul unei bucăți fl. 6.

Lațuri de goldin cu carabină de siguranță, sport
marquis, sau fason cuirassă bucată fl. 1.50.

Pentru fiecare orologiu se dă gratis o tască de piele. [1124] 1-6

Oroologioarele goldin se întrebunțază de aproape toți funcționarii austro-ungari
din cauza exactității lor. Se pot căpăta numai la depozitul central:

Alfred Fischer, Wien I., Adlegasse Nr. 12.

Advertizez a cumpăra imitațiuni, care sânt, ce-i drept, mai ieftine, însă fără valoare.

Institut tipografic în Sibiu.

A eșit de sub tipar și se află de vânzare la Institutul
Tipografic în Sibiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului
Andrieu baron de Șaguna
sau
luptele naționale-politice ale Românilor
1846-1873
de
NICOLAE POPEA,
archimandrit-vicar arhiepiscopesc.
Tomul I.
Prețul 1 fl. 30 cr.